DOMSTOLENS DOM

7. november 1991 *

I sag C-313/89,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Daniel Calleja y Crespo, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Spanien, først ved Javier Conde de Saro, Director General de Coordinacion Juridica e Institucional Commitario, og derefter ved Carlos Bastarreche Sagües og abogado del Estado Antonio Hierro Hernandez-Mora, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Spanske Ambassade, 46, boulevard Emmanuel Servais,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktaten, idet det ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 80/155/EØF af 21. januar 1980 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til og udøvelse af virksomhed som jordemoder,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene Sir Gordon Slynn, R. Joliet, F. A. Schockweiler og F. Grévisse samt dommerne J. C. Moitinho de Almeida og G. C. Rodríguez Iglesias,

* Processprog: spansk.

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parternes befuldmægtigede har afgivet indlæg i retsmødet den 2. juli 1991, hvor Kongeriget Spanien repræsenteredes af abogado del Estado Rosario Silva de Lapuerta, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 19. september 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning, indleveret til Domstolens Justitskontor den 11. oktober 1989, har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-Traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler det efter EØF-Traktaten, idet det ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 80/155/EØF af 21. januar 1980 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til og udøvelse af virksomhed som jordemoder (EFT L 33, s. 8, herefter benævnt »direktivet«).

2 Som det angives i første betragtning til direktivet fastsættes heri minimumsnormer for uddannelse til jordemoder.

3 Denne uddannelse skal ifølge direktivets artikel 1, stk. 2, omfatte:

»— enten en specifik heltidsuddannelse til jordemoder omfattende mindst tre års praktiske og teoretiske studier; adgang til denne uddannelse kræver som minimum en fuldført ti års almen skolegang

— eller en specifik heltidsuddannelse til jordemoder på mindst atten måneder, hvortil der som adgangsbetingelse kræves et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis for sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, som omhandlet i artikel 3 i Rådets direktiv 77/452/EØF«.

4 Ved Kongeriget Spaniens tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber var uddannelse til jordemoder i denne medlemsstat reguleret ved dekret af 18. januar 1957 (BOE af 12.2.1977). Ved kongeligt dekret 992/1987 af 3. juli 1987 om uddannelse til specialsygeplejerske (BOE nr. 183 af 1.8.1987, s. 23642) blev der senere indført en uddannelse som specialsygeplejerske på syv specialområder, herunder en uddannelse til »sygeplejerske med obstetrik og gynækologi som speciale (jordemoder)«. Ved nævnte kongelige dekret blev der indført regler om en ny studieordning for disse specialområder og samtidigt blev hermed stridende bestemmelser i dekretet af 18. januar 1957 ophævet.

5 Efter Kommissionens opfattelse har Kongeriget Spanien ikke efterkommet direktivet inden for de fastsatte frister, og den har derfor anlagt denne traktatbrudssag.

6 Vedrørende de relevante fællesskabsretlige og nationale bestemmelser, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

7 Kongeriget Spanien har erkendt, at direktivet ikke er blevet gennemført rettidigt, altså hverken på tidspunktet for tiltrædelsen eller efterfølgende på tidspunktet for udløbet af den frist på to måneder, Kommissionen gav i den begrundede udtalelse af 19. april 1989.

8 Kongeriget Spanien har imidlertid fremført forskellige forhold, der må undersøges nærmere med henblik på en afgørelse af, om disse er til hinder for at fastslå, at der er tale om et traktatbrud på grund af den erkendte undladelse af at gennemføre direktivet.

9 Sagsøgte har i første række gjort gældende, at den forpligtelse til at gennemføre direktivet senest ved Spaniens tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber den 1. januar 1986, som følger af artikel 392 og 395 i akten vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse og tilpasningerne af Traktaterne (EFT L 302, s. 23), hverken er rimelig eller hensigtsmæssig. Der er nemlig herved ikke taget hensyn til, at det er indviklede bestemmelser, der skal gennemføres, og at det er vanskeligt at udstede bestemmelser til gennemførelse af direktivet inden for et kort tidsrum. Endvidere er nævnte forpligtelse ikke ledsaget af nogen overgangsforanstaltninger, hvorved personer, der har påbegyndt en uddannelse på en jordemoderskole før tiltrædelsen og endnu ikke har afsluttet denne uddannelse, kunne opnå en beskyttelse af deres rettigheder.

10 Kongeriget Spaniens argumentation, hvorved det anfægter en forpligtelse, som det selv har påtaget sig ved tiltrædelsen af De Europæiske Fællesskaber, kan under alle omstændigheder ikke lægges til grund. Tiltrædelsesakterne er nemlig ikke retsakter vedtaget af institutionerne, hvis gyldighed kan anfægtes ved Domstolen (jf. på linje hermed dom af 28.4.1988, forenede sager 31/86-35/86, LAISA mod Rådet, Sml. s. 2285, præmis 17).

11 Kongeriget Spanien har dernæst gjort gældende, at uddannelsen til jordemoder i Spanien på tidspunktet for Spaniens tiltrædelse af Fællesskaberne nok var forskellig fra, men ikke ringere end den ved direktivet fastlagte uddannelse. Kongeriget Spanien har herved anført, at uddannelsessøgende for at få adgang til den særlige uddannelse til jordemoder efter tre års universitetsstudier skulle bestå en adgangsprøve eller deltage i et forberedelseskursus af seks måneders varighed.

12 Disse oplysninger om de på tidspunktet for tiltrædelsen gældende betingelser for at få adgang til uddannelsen til jordemoder har ingen betydning for spørgsmålet om, hvorvidt der som påstået foreligger et traktatbrud. Det er i den forbindelse tilstrækkeligt at fastslå, at den specifikke uddannelse til jordemoder efter bestemmelserne i det tidligere nævnte dekret af 18. januar 1957 havde en varighed på et år, mens der i direktivets artikel 1, stk. 2, stilles krav om en uddannelsesvarighed på mindst atten måneder.

13 Kongeriget Spanien har endelig gjort gældende, at der ved kongeligt dekret 992/1987 skete en ophævelse af bestemmelserne i dekretet af 18. januar 1957 og indførtes et forbud mod påbegyndelse af uddannelse inden for de sygeplejespecialer, der var omfattet af de tidligere gældende regler. Disse foranstaltninger er imidlertid, som Kongeriget Spanien i øvrigt selv har erkendt det, utilstrækkelige til at sikre en fuld gennemførelse af direktivet, når der ikke er udstedt gennemførelsesbestemmelser til det kongelige dekret, der indfører en ny uddannelse til jordemoder, der er i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne.

14 Det følger af det anførte, at det må fastslås, at der foreligger et traktatbrud, idet Kongeriget Spanien ikke har gennemført direktivet inden for de fastsatte frister.

15 Dette indebærer, at Kommissionens påstande i sagen i det hele tages til følge. Den af Kommissionen, som »accessorisk« og »subsidiær« fremførte argumentation til støtte for de nævnte påstande og gående ud på, at visse bestemmelser i kongeligt dekret 992/1987 i sig selv er en tilsidesættelse af direktivet, er følgelig uden betydning for sagens afgørelse.

16 I overensstemmelse med sagsøgerens påstande må det derfor fastslås, at Kongeriget Spanien ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler det efter EØF-Traktaten, idet det ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 80/155.

17 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den tabende part til at betale sagens omkostninger. Da Kongeriget Spanien har tabt sagen, dømmes det til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) **Kongeriget Spanien har ikke overholdt de forpligtelser, der påhviler det efter EØF-Traktaten, idet det ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 80/155/EØF af 21. januar 1980 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til og udøvelse af virksomhed som jordemoder.**

2) **Kongeriget Spanien betaler sagens omkostninger.**

Due Slynn Joliet

Schockweiler Grévisse Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. november 1991.

J.-G Giraud
Justitssekretær

O. Due
Præsident